

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMANE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13--74

In fața primejdiei

Dela război incoace, omenirea trăește într-o luptă continuă pe terenul politic, economic și cultural. Războiul de pe fronturi cu armele s'a terminat, dar războiul urei dintre oameni, dintre popoare urmează necontenit înainte. Una din pricini este sdruncinul economic ce au suferit națiunile și indivizii din cauza războiului, este marele dezechilibru financiar, este în fine deprecierea vieții morale și intelectuale. Pricina cea mai de seamă este însă slăbirea simțului religios. Poporul românesc, cu o moștenire religioasă așa de frumoasă dela strămoșii lui, a rămas mai păstrător al datinelor sale creștinești. Prin vrednicia lui și-a văzut visul îndeplinit, — dar morala și cultura au rămas ceva mai în urmă. Era și natural, întru cât românul, până eri alaltăeri, a fost mereu cu arma în mână, iar pe ogorul lui, era rob, nu stăpân.

Acum când războiul surd dintre neamuri clocotește cu furie, clerul altor națiuni se luptă, pe căi piezișe, să ne înstreineze pe ai noștri dela vechea credință creștinească a părinților. Ei, având fonduri mari de bani din alte țări, subvenționați de guverne străine, caută să ne tulbure apa limpede a credinței noastre, ... ca să poată pescui întâi sufletul iar apoi foloase materiale.

O chestiune nouă care preocupă cercurile noastre luminate și mai ales pe preoții noștri este lupta împotriva celui mai groaznic flagel, care șueră fără milă, degradează și ucide milioane de victime, ce nu-și dau seama de ce fac, este alcoolismul. Lupta împotriva alcoolului, în țările străine, ține de sute de ani.

După ani de studiu și de experiență, după multe izbânzi sau greșeli, au ajuns la socoteala că lupta împotriva băuturii ameteitoare se face cu succes numai pe calea sufletească,

servindu-te de Evanghelie, de cuvântul Domnului.

Iată dar propaganda creștină mână în mână cu propaganda morală antialcoolică. Lucrul acesta a dat roade frumoase, chiar în România. Bazați pe lucrul acesta, sectele străine, vor să pună stăpânire pe Români. Dacă această propagandă este folositoare din punct de vedere social antialcoolic, din punct de vedere național religios este dezastruoasă, căci înstrăinează sufletul românesc de credința ortodoxă.

Aici este rolul preoților noștri luminați, la cari apelez în numele Bisericii noastre.

Să avem și noi o societate religioasă morală antialcoolică, compusă din preoți și mireni, cari să contrabalanseze și să izgonească propaganda străină pe aceiași cale, cu aceleași arme sufletești, dar... ortodoxe.

Acest lucru trebuie făcut la timp, și fără șovăire. — Religia trebuie ocrotită cu multă atenție, — căci, cum spune Mântuitorul: „Ce va da omul în schimb pentru sufletul său?!“.

AURELIAN IONESCU
inginer

Curente sociale

Tot mai mult să accentuiască în opinia publică necesitatea regenerării morale a vieții publice. Fraze frumoase și lapidare reclamă mereu această regenerare dela biserică și preoții ei.

Biserica și slujitorii ei văd răul — își dau pe deplin seama de urmările dezastruoase a moravurilor decăzute — și lucră din răspuseri la sanarea lor.

Curiositatea stă însă în faptul, că îndemnuirile vin tocmai dela astfel de persoane, cari habar n'au cu ce greutate luptă un preot și afară de vorbele scrise frumos numai dau nici un sprijin real acestui preot, care să sbate în cele

mai multe cazuri neputincios în mijlocul sbumărilor multiple dela ordinea zilei. Foarte puțini cumpănesc greutatea muncii ce o așteaptă dela preoți. — Preoțimea e însă la locul ei — la postul de onoare. De ea se izbesc diferitele curente religioase și sociale și la orașe, dar mai ales la sate. Preotul ca un erou stă în mijlocul diferitelor patimi, intrigi și alte multe rele de cari e înfițiată viața publică.

În trecutul neamului nostru acest preot umil și umilit a fost ostașul neînfrânt al izbăvirii de azi. El a fost în toate vremurile, mângăitoriul și sfătuitoarul turmei sale în timp de pace și viteaz mănuiitor de sabie în vreme de războiu.

...Acest preot cu siguranță își face și *azi* și își va face și *măine* — datorința — nu cu alaiuri, ci muncind tăcut și consecvent și înfruntând toate curentele primejdioase bisericii și țării.

Cari sunt aceste curente?

Toate curentele mai nouă politico-sociale — scoase la iveală după războiul mondial s'ar putea reduce la unul singur: bolșevismul.

Înțelegerea bolșevismului reclamă o privire asupra socialismului pentru că nu e altceva decât o ramură *extremistă* a socialismului.

Asupra socialismului s'a scris o literatură enormă. Nici o doctrină politică n'a pasionat așa de mult sufletele ca socialismul. Creatorul lui, Karl Marx (1813—1883) și genialul său tovarăș Engels îl caracterizează în „Manifestul” lor comunist dela 1848 astfel: societatea omenescă se împarte în două mari tabere opuse, în două clase dușmane — burghezia și proletariatul.

Burghezia înlăturând celelalte clase a pus mâna pe putere și tinde la sărăcirea claselor muncitoare. Istoria ori cărei societăți până în zilele noastre este istoria luptelor de clasă. Din punct de vedere socialist nu interesează ce a făcut cutare rege — câte războaie a purtat, câte biserici a zidit, ci istoria trebuie privită prin prizma socială-economică, deci interesează numai lupta *după bună stare*. Acesta e punctul de plecare al socialismului.

Burghezia lucră pe toate căile la sărăcirea și exploatarea claselor muncitoare, oricine e și el să-și vândă pentru un salariu oare care munca brațelor și a creierului, deci e proletar, manual sau intelectual. Cine nu intră în această categorie e burghez. Clasele intermediare ca țărani, comercianți, mici mesetugari, nu contează căci parte din ei devin burghezi iar o parte să pro-

letarizează. Burghezia distruge mica întreprindere, oprimă și exploatează averile și sănătatea celor slabi, ea posedă toate întreprinderile mari, toate fabricile, toate băncile, toate bogățiile societății, cu un cuvânt posedă *capitalul*.

Capitalistul chiar când să crede om cinstit el tot comite un furt în dauna muncitorului neplătindu-i toată munca produsă de el creind astfel ceea ce să numește *plus-valoare*. Capitalistul căutând să mărească această plus valoare, exploatează pe muncitor și trăeste pe spina rea lui ca un parazit.

Instituția de bază a capitalului e *proprietatea privată*. Aceasta trebuie să dispară și înlocuită cu proprietatea *colectivă*. În trecut masele mari au fost expropriate de câțiva capitaliști astăzi acei *câțiva* vor fi mai ușor de expropriat. Proprietatea privată trebuie să dispară, ea naște războaie între popoară. Războaiele naționale sunt fleacuri căci numai din rivalitatea economică răsar războaiele.

Socialiștii înlăturând această rivalitate vor înlătura pentru totdeauna războaiele ștergând astfel instituția costisitoare a *militarismului*. Înlăturată odată burghezia cu acesoriile ei, capital, proprietate privată, militarizm etc., pacea și fericirea va domni pretutindenea.

Proletarii prin urmare trebuie să ajungă la putere. Pentru aceasta e nevoie să se organizeze economiceste în sindicate politice, într'un partid puternic. Să vor folosi în măsură largă de libertatea prescii, de dreptul de asociare, de votul obștesc, vor trebui să facă uz în cât mai largă măsură de boicot, grevă etc. — În lupta aceasta proletariatul unei țări se simte legat materialicește și sufletește de proletariatul tuturor țărilor. Din aceasta comunitate de interese să naște *internaționalismul* social.

Când și cum să se facă intronarea regimului socialist? Toți în unanimitate răspund: prin „Revoluția socială”. Acestea două cuvinte „revoluție socială” sunt explicate în două feluri.

1. Socialiști serioși și moderați iau cuvântul „revoluție” ca o fază a evoluției.

Evoluția singură contează, asupra ei trebuie apținute toate privirile. Când se va ajunge la capătul evoluției, numai atunci se poate discuta asupra formei pe care s'o ia transformarea societății capitaliste în societate socialistă. Toate țările au fost feudale azi sunt capitaliste, mâne vor fi socialiste. Inzădar încearcă burghezii să încungiure prăbușirea, aceasta va sosi fără voia lor în baza legii evoluțiunii.

2. Cei de altă părere zic, și *aci* începe învățătura bolșevică, am așteptat destul ca robi ai burghezilor trebuie să schimbăm starea actuală a societății prin *orice* mijloace, omoruri atentate, revoluție în sensul brut, răsbunare violentă, vărsare de sânge, războiu civil cu orice preț și ori când.

În consecință toți socialiștii cu aceleași principii fundamentale. Toți doresc schimbarea actualii societăți cu societatea socialistă, toți luptă contra burghezilor, toți sunt contra militarismului, a statelor naționale, lucrând pentru internaționalism, toți sunt dușmanii averii private și aderenți averii colective. Să deosebesc numai în mijloacele de schimbare a actualii societăți, unii așteptând legea firească a evoluției iar alții mai extremiști, schimbarea pe orice cale. Acestea sunt *bolșevicii* adevca o ramură extremistă a socialismului.

Cum doresc aceștia să-și aranjeze viitoarea formațiune socială? Aici sunt mari deosebiri de păreri. Marx zice „cine compune un program pentru viitor e un reacționar”. Marele sculptor și modelator a societății viitoare e evoluția, e timpul. Sunt chestiuni de-o importanță capitală cari încă nu sunt soluționate. Amintesc sunt: familia, statul, libertatea etc.

Socialismul serios nu vrea distrugerea *familiei* cu toate că e o instituție burgheză. Ea se va transforma dela sine prin simplă introducere a regimului socialist. În acest regim nu va mai fi o goană nebună după zestre, nu va mai fi nici o unire silită. Amorul liber va sta la baza căsniciei viitoare, fără formalitățile legii și bisericii de azi, ori cine va lua și părăsi când va vrea, pe cine va vrea și ori unde. Proletarul va avea posibilitatea să stăpânească orice femeie frumoasă pe care azi i-o răpește burghezul capitalist.

Social-democrația nu vrea distrugerea statului. Statul însă în societatea viitoare nu va fi apăsător ca azi. Se înțelege că și acel Stat va avea conducători cari însă se vor acomoda dorinții proletariatului.

În privința libertății se încurcă și mai rău. Toată lumea are libertate dar oarecum colectivă întru cât permit interesele societății colective.

Toți oamenii vor avea aceleași interese, aceleași libertăți, fiind toți tovarăși sinceri și egali...

Din acestea învățături s'a născut în 1918 *bolșevismul* ca un monstru al zilelor de azi.

Azi e cunoscut și de copii sub fel și fel de forme. Cea mai mică abatere dela lege e numită bolșevism, lenevia, trândăvia, mișcările anarhice sunt tot bolșevism. Teoreticeste, bolșevicii sunt pentru aplicarea integrală a programului socialist prin revoluție sângeroasă. Lenin — șeful lor — a avut idea fixă: distrugerea societății capitaliste și introducerea celei socialiste cu ori ce mijloace, omorînd, chinuind, producând răni nemi auzite, cauzând lacrimi și jale în loc de bucuria și fericirea prorocită. A distrus statul țarist înlocuindu-l cu un despotism nemai pomenit, a desființat armata, că apoi iar s'o reînființeze, a socializat fabrici, bănci, fermele, a sters averea privată, că apoi iar să le lase pe toate. Azi se întorc iar la cele vechi, la capital, militarism, familie, stat, proprietate privată, bănci, fabrici etc. pentru că evoluția firească a lucrurilor din biata Rusie n'au ajuns nici pe departe ca să se poată vorbi de societate socialistă. Proletariatul conștient, organizat cu simțul răspunderii n'a existat și nu există în Rusia, în raport cu numărul mare al locuitorilor.

Un Vre-o câțiva jidani — acest neam distructiv și corupător — cu elementele cele mai destrăbălate au format așa zisa „dictatură proletară”.

La noi în România bolșevismul teoretic nu există. Nici condițiunile de existență nu le are, deoarece noi suntem o țară agricolă și numărul muncitorilor organizați e dispărent. Și totuși există bolșevici. Ei să recrutează cea mai mare parte din elementele minorităților cari nemulțămite cu schimbările politice sub masca dreptății sociale propagă anarhia, ca apoi să pescuiască în favorul națiunii lor. Jidanii duc recordul. Acest distrugător element e mai primejdios pentru-că e mai rafinat și obraznic. Ei exploatează nemulțumirile multiple ale țărăniilor vrăjindu-le stări ideale sub alt regim, hulind bi crica, preot, neam și țară, și cum oamenii și-au cam pierdut echilibrul sufletelesc, propaganda ocultă prinde.

La sate țăranul își nămăteștează „bolșevismul” în nenămăteșirea lui de multe ori exagerate. El neavând o privire și orientare generală, din năcazurile lui locale, că nu capătă pământ destul, că's mari dările, că n'a primit cutare slujbă ori împrumut etc. el e nemulțămît. Această stare sufletească i-o exploatează străinul pentru scopurile lui. Apoi mai vine „politică” și pune oleiu pe foc hulindu-se și scârbindu-se reciproc bărbați de valoare și cunoscuți. În

sufletul și mintea țaranului se face un chaos, e uitât, nu pricepe ce sunt aceste și nu știe care e drumul adevărat. Aci e timpul și vremea ca să se amestece preotul, serios cumpătat și cu vorbe blânde, explicându-i lucrurile și arătându-i calea cea bună.

Numai *revoluția morală* la care nu se gândesc iubiiții noștri socialiști — poate schimba firca omenească și structura socială. Numai revoluțiile morale, la baza cărora stă iubirea au influențat asupra civilizații, iar revoluțiile cari nu se amestecă cu celea morale se pierd în marele ocean al desertăciunilor materiale omenești.

Problema socială la noi se poate deslega numai bazându-ne pe principiul moral și național.

Preoțimea cu siguranță va fi armata credincioasă și sinceră pentru apărarea acestor principii.

GEORGE SUCIU
paroh

Eva

Schiță din viața unor criminali făcuți, iar nu născuți.

Sunt trei ani de zeci de ani. Preotul satului Sfătoșeni trăia în liniște și mulțumire cu soția lui. Aveau în jurul casei parohiale, vre-o 14—16 jug, de pământ roditor, curtea lui era plină de pasări, porcul gras nu lipsea la Crăciun și o trăsurică ușoară cu un cal bun îi ducea de câte ori era nevoie și la orașul care nu era departe. Preoteasa se îndeletnicea cu țesutul de pânzeturi, pentru casă, pentru masa Sf. Altar, și învăța femeile cum să se poarte, curate și cum să-și îngrijească gospodăria. Preotul la rândul lui se ocupa de soarta credincioșilor și se silea pe la autorități, ca poporul român din satul lui să fie așezat în toate drepturile cari până aci erau în mâinile Sașilor. Într-o seară se furișează Satana în casa lor și la sfatul Satanei să hotărască să plece la oras, unde se îmbie slujbe bune.

Unde mai pui asialtul, lumina electrică, teatrul, și alte distracții cari în Sfătoșeni lipseau cu desăvârșire. Mai lipsea protecția vre-unui om de influență — și postul de administrator era câștigat. Zis și făcut. Prefăcu în bani, trăsura, calul, vaca, porcii, găinile, bucatele și alte mărunțișuri și plecă la slujba cea nouă. La început preotul mai dădea și pe la biserică ora-

sului, mai făcea și câte o slujbă, dar încetul cu încetul a început a-i puși fumul de tămâie. Preoteasa s'a ținut de teatre, de toalete, de manucure pentru unghii, de frizerițe pentru peptănatul părului, ca să arate, să placă, — așa fac și altele, își rosesce buzele, de ce să nu o facă și ea, că-i dă mâna.

Salarul e bun, cortel, lumină, lemne, întreținerea este gratuită și apoi la administrație banii se învârt. Așa azi, așa mâine, așa poimâine. Preotul la rândul lui începe și el sara a mai esi la câte un chef, la un pahar două de vin, muzicanții sporesc dispoziția cu cântece vesele, când se închid hotelurile în oras, pleacă cu trăsura în satul vecin acolo se poate cheful până către ziua.

Trăsura, un bagatel de 200—300 Lei n'are afăce. Într-o bună dimineată preoteasa pleacă în societatea unui băcândru fără căpătâiu. Așa e la oras. — Ce să stea pe loc, când lumea se mișcă și înainteză. Cel puțin e un drăculeț tânăr, să-i sorbi vorba de pe buze. Preotul se vede deodată singur, pustiu. Cheltuiala de drum a fostei soții n'are afăce, nu poate fi omul moșic mai ales la despărțire.

Și după aceea își caută alinare și mângâiere în altă parte.

Și cum să nu aile? Vorba să fie. Mai ales dacă sunt parale pentru prezente, cadouri, cari tin pretinile și le închiagă.

Pe povârniș peatra rostogolită merge repede. Omul cu scăderi nu mai poate rămânea în slujbă. E înlocuit și pace. Când la predare se descopere lipsa de parale. O ninica toată de 100.000 (una sută mii) Lei. Judecătorii nu prea glumesc. În anumite cazuri sunt foarte severi și serioși, mai ales când e vorba de bani publici.

În ziua de ajunul Bobotezii când altădată umbra veselă cu Crucea și când înconjurat de dragostea unui popor întreg mergea din casă în casă, peirecut cu luminări aprinse de bătrâni și copii, pe bietul preot din Sfătoșeni, îl petrec spre usa temnițelor doi polițiști punându-l la răcoare. Și acum când se uită în jurul lui, vede ziduri umede și întunecate și se lovește cu mâna peste frunte strigând ca un nebun „Constantine, cap de câne”. Dar este prea târziu.

Va mai reveni omul la minte — după ce și-a pierdut slujba și cinstea? Cine l'a pus să plece din curățenia satelor în mocirla orașelor, nepregătît de a birui ispitele. Trist — dar adevărat. Aviz, celor ce se frământă cu gândul de a părăsi altarele.

(P.)

Unificarea calendarului

Sfântul Sinod al bisericii noastre ortodoxe române a luat în discuție în ședința sa din 13 Noembrie hotărîrea luată în luna Mai de conferența panortodoxă ținută la Constantinopol în chestia calendarului. Sf. Sinod a decis următoarele :

1. Știut fiind, că între anul astronomic-solar și între anul civil-calendaristic există o diferență, care în cursul vremii a produs perturbațiuni. Sfântul Sinod constată necesitatea îndreptării calendarului Iulian, azi în uzul Bisericii Ortodoxe creștine și decide ca, această îndreptare să se facă având un caracter propriu.

2. Constatându-se că data equinoctiului de primăvară, stabilit de către primul Sinod Ecumenic de la Niceia pe ziua de 21 Martie, în urma diferenței dintre durata anului calendaristic, a rămas îndărăt cu 13 zile, Sfântul Sinod decide îndreptarea acestei greșeli, în ceea ce privește trecutul prin suprimarea acestor zile, ca să fie equinoctiul de primăvară iar precum s'a hotărît de Sfinții părinți de la Niceia (anul 325).

3. În ce privește viitorul, se menține modul de calculare a Calendarului Iulian, după care, tot al patrulea an e bisect. Vor exista deci — ca și până azi — două feluri de ani: ani comuni cu 365 zile și ani bisecți cu 366 zile. Tot al patrulea an va fi bisect. Dar anul solar nu este precis de 365 zile și un pătrar, ceea ce se justifică a adăoga tot la patru ani încă o zi întreagă; ci anul solar este cu 11 minute, 14 secunde, 02 mai scurt. Această diferență face în 128 ani o zi întreagă; în 900 ani face 7 zile. Indreptarea pe viitor a acestei diferențe se va face la anii seculari prin o nouă emisiune de zile astfel calendarul nostru va fi mai perfect.

4. Cu privire la serbarea Paștilor se mențin principiile și dispozițiile canonice, stabilite de întâiul Sinod Ecumenic de la Niceia. În temeiul acestor principii și dispoziții canonice Paștile se serbează în prima Duminică după luna plină care urmează equinoctiului de primăvară. Considerând că după calendarele creștine azi în uz, calcularea lunii pline este neexactă, (cu 5 zile mai târziu) pe viitor va fi hotărîtor momentul, în care luna plină ce urmează după equinoctiul de primăvară se arată deasupra Sfântului Mormânt din Ierusalim.

Iar dacă s'ar întâmpla ca data serbării Paștilor astfel stabilită, să concadă cu pasca evreiască, în acel caz serbarea paștilor noastre se

amână pe Duminică următoare, cum prescriu dispozițiile canonice.

5. Sărbătorile fixe și zilele fixe din cursul săptămânii, apoi numărul lunilor și al zilelor din săptămână, rămân la locul lor întocmai ca azi.

6. Asezarea glasurilor, a sveltinelor cu Evanghelia Utreniei, a Apostolului și a sfințelor Evangheliilor de la Liturghie, rămân, ca și până acum în legătură cu serbarea Paștilor.

7. Data începutului acestui calendar se stabilește pentru luna Octombrie, anul 1924, devenind 1 Octombrie ziua de 14 Octombrie.

Ca dispoziție tipiconală de ordin intern Sf. Sinod dispune, ca sfinții din cele 13 zile ale lunii Octombrie a Calendarului actual, în anul 1924 să se serbeze în Mănăstiri în tot atâtea zile consecutive, ce urmează după 14 Octombrie, iar în Bisericile parohiale se vor prăsnui toți deodată în ziua de 14 Octombrie.

8. Universitățile din Capitalele statelor Ortodoxe (Atena, Belgrad, București, Pulcova) vor fi solicitate prin Sfințele Sinoade ale Bisericilor Ortodoxe din respectivele state, ca să calculeze data lunii pline astronomice ce urmează după 21 Martie, pentru un period de cel puțin 25 ani, după meridianul ce trece prin Ierusalim și datele să se comunice prin mijlocirea Sfințelor Sinoade Patriarhiei Ecumenice din Constantinopol.

În caz de necesitate delegații Universităților vor putea fi convocați de către Patriarhie la o conferință comună pentru unificarea datelor.

Consistor plenar. — Consistorul nostru a ținut în ziua de 9/22 Ianuarie ședință plenară, la care a participat un număr însemnat și dintre membri externi ai Consistoriului.

S'a luat în discuție situația catedralei și Consistoriul a constatat cu satisfacție că lucrările săvârșite până acum sunt într-o deplină mulțumitoare, execuția planurilor se face în condiții solide și normale în cadrele preliminarelor, și s'a dat încredințare firmei „Întreprinderile tehnice” din București ca în marginile condițiilor de până aci să continue cu lucrările până în luna August. S'au luat măsuri ca să se evite orice inconvenient de natură financiară astfel că avem cea mai sigură convingere că e-

dificiul va ajunge în scurtă vreme la desăvârșire constituind o adevărată capodoperă a artei românești.

Între alte lucrări Consistoriul a aprobat alegerea de protopop al tractului Alud confirmând pe alesul pâr. Iosif Pop din Geornal ca protopop al noului tract. Iar în tractul vacant al Reghinului a instituit pe pâr. Ion Sălăgean din Idicea ca administrator protopopesec. În sfârșit s'a discutat situația preoților din munți luându-se din nou măsuri pentru ca organele competente să dea soluția corespunzătoare acestei chestiuni.

ȘTIRI

Boboteaza în Cluj. Potrivit obiceiului din trecut praznicul Botezului D-ului a fost sărbătorit și de astă dată cu deosebită solennitate. Serviciul divin la biserica noastră a fost oficiat de P. C. S. pâr. Arhimandrit Popescu dela Curtea de Arges cu asistența preoților din Cluj. După Sf. Liturgie a plecat preoțimea și publicul numeros cu corul episcopiei și muzica militară în procesiune la râul Someș unde P. S. S. episcopul Nicolae a săvârșit sfințirea apei. La cefirea evangheliei armata leșită în paradă a fost comandată la rugăciune, iar de pe dealul Felsecului s'au tras 21 loțturi de tun. La sfârșitul serviciului divin P. S. S. a aruncat crucea în mijlocul râului, soldații s'au aruncat după ea și cel ce a fost norocos s'o prindă și-a făcut semnul crucii și sfințind-o s'a cufundat cu ea în apă, după care a predat-o triumfător P. S. Sale. Momentul a fost emoționant pentru mulțimea imensă ce inundase malurile râului. S'a stropit apoi publicul cu apă sfințită.

La întoarcere armata în frunte cu muzica militară și cu drapelul a defilat în fața autorităților bisericești militare și civile postate în strada memorandului în dreptul „Reduței” unde s'a pertractat la 1892 procesul urăsit al memorandului.

Prelați decorati. Au fost numiți membrii ai ordinului „Coroana României”: în gradul de Mare-Ofițer, PP. SS. LL. Visarion Puiu, episcop de Bălți; Bartolomeu Stănescu, episcop de Râmnic și Noua-Severin; Ioan Papp, episcop al Aradului; Iosif T. Bădescu, episcop al Caransebesului; Nicolae Ivan, episcop al Clujului; Lucian Triteanu, episcop al Romanului; Ilarie Teo-

dorescu, episcop al Constanței; Nectarie Cotlarciuc, episcop al Cotății Albe-Ismail; Ghenație Niculescu, episcop al Buzăului; Iacob Antonoiu, episcop al Dunării-de-Jos; Valeriu Tr. Froujin, episcop greco-catolic de Oradea-Mare; Alexandru Niculescu, episcop greco-catolic de Lugoj; Filaret Mustia, vicar episcopal de Caransebes. P. S. S. episcopul Roman dela Oradea-Mare a primit și „Marea Cruce cu Cordon”. În gradul de comandor, P. S. S. Platon Ciosu, vicar al mitropoliei București.

Episcopul din Iasi, P. S. S. Nicodin Munteanu a demisionat din postul său. Ca locuitor până la alegerea alui episcop a fost numit P. S. Arhiepiscopul Teofil Bănăluceanu.

Loțtute. Ziarul „Ellenzék” din Cluj dă din mîni și din picioare protestând împotriva cererii României de a lăsa restitul sau despăgubi minorității furac de Ungaria în cursul războiului.

Ceia ce ni se pare nouă straniu în știrea dată de „Ellenzék” este îndrăzneala ce o pune în judecarea faptelor ce ating România. Acest ziar, umedă oarbă în mâinile magnaților unguri și ale lui Horty, are în țeată activitatea lui o noată atâr de dumnănoasă țării încât va trebui să sfârșească acolo unde trebuia să ajungă de mult: la parchet.

Răbdarea noastră trebuie să aibă o margine răpă de acești agitatori criminali cari ne sfidează prin călcarea celor mai elementare datorii cetățenești.

Vârsta pământului. În munții Tibetului (Asia centrală), o misiune engleză a descoperit fosile și oști de dinosaur, care după calculele făcute de specialiști au o existență de aproximativ 10 milioane de ani. După părerea membrilor misiunii, cari au făcut cercetări în Tibet, viața animală a apărut mai întâiu pe suprafața pământului în platoul central aziatic.

Gazetă nouă. În orașul Turda apare dela anul nou o gazetă locală sub numele „Turda”. Serveste interesele locale, ca organ oficial al județului, făcând politică de stat nu de partide.

Fundație de pietate. În ziua de 29 Oct. au căzut jertfe unui accident de automobil d-na Victoria Mesaros născ. Ratiu împreună cu ficele

sale Eugenia și Victoria și căpitanul de poliție Alexandru Cherestes toți din Turda. Osâmințele lor au fost înmormântate cu mare pompă în Turda.

Intru pomenirea vecinică a mamei și a celor două fice nenorocite familia Mesaroș a făcut acum fundație de o sută mii lei cu scopul ca interesele acestei sume să fie distribuite în fiecare an la ziua de 29 Oct. săracilor din Turda fără deosebire de naționalitate și confesiune. Fundația se va alimenta succesive până ce va ajunge să se poată clădi în Turda un asil pentru orfani, invalizi și bătrânii neputincioși.

* * *

Propaganda culturală. „Albina” ultra catolică din București scrie în numărul de anul nou că țara noastră nu are nevoie de propagandă culturală. Ceeace trebuie să ne preocupe este ridicarea economică și financiară a țării. Aceasta este problema principală. Propaganda culturală. Ceeace trebuie să ne preocupe este ridicarea economică și financiară a țării. Aceasta este problema principală. Propaganda culturală are vreme, se poate amâna „ad calendas graecas”.

* * *

Manuale oprite. Ministerul Instrucției a oprit două manuale de învățământ ale uniților. Ordinul ministerial sună astfel :

„Constatând că manualul de religie, „Istoria bisericii creștine universale” de d-l I. Georgescu și „Noțiuni de istorie liturgică și constituție”, de d-l Nicolae Brânzău conțin idei vătămătoare statului și bisericii noastre, vă facem cunoscut că ministerul interzice introducerea lor în școlile secundare de orice fel, precum și a oricărui manual neaprobât de minister”.

„Unirea” din Blaj protestează sus și tare împotriva acestei măsuri, pe care o consideră ca o „insultă și sfidare” a bisericii unite, lucru pe care nu l-au făcut nici Ungurii. Loialitatea conducătorilor bisericii unite nu are lipsă de nici un comentariu.

* * *

Concordatul. Unele gazete scriu că guvernul a încredințat fostului ministru de culte C. Banu studiarea și redactarea unui proiect de concordat cu biserica catolică. Noi credem că nu este vorba de concordat, de care statul nostru nu are nevoie, ci de un proiect de lege pentru reglementarea raportului cu cultele străine din țară.

* * *

Moartea unui inginer vestit. În Paris. a murit în vârstă de 91 ani vestitul inginer Eiffel, care a făcut cel mai înalt turn din lume, numit după numele lui Turnul Eiffel din Paris, înalt de 300 de metri. Din turnul acesta se poate vedea întreg Parisul, cu toate că până la marginea lui sunt mai bine de 10 kilometri.

* * *

Telegrafe fără fir. Un post de telegrafie fără fir, se va instala și în Cluj. Edificarea clădirii necesare reclamă circa 500 mii lei. Cea mai mare parte a banilor este asigurată astfel că pe vara ce vine instalația va fi pusă în funcțiune.

* * *

Semne de pace (1) Gazetele de Crăciun aduc stirea că Anglia a construit un submarin urias care duce pe sub apă 100 de oameni înarmați cu 6 tunuri grele și merindea ce trebuie acestor bălauri de fer. America a terminat un uriaș aeroplan de războiu. Noua pasere de fer zboară prin văzduh cu 2 tunuri, 7 mitraliere precum și oamenii și gloanțele de lipsă pentru a trimite... „pe pământ pace”. Nemții de ani de zile își tot bat capul și-au iscodit gaze (otrăviri) cumplită pentru viitorul războiu.

Iată 3 stiri foarte mult grăitoare despre stările din lumea mare. Neamurile se zavistuesc mai tare ca oricând și se înarmează mai tare ca oricând pentru că nu-i încredere și iubire între ele.

* * *

Bisericele din jud. Cojocna. D. ministru Al. Lapedatu interesându-se de starea bisericilor din jud. Cojocna a cerut prefectului Muresanu să facă un raport amănunțit despre nevoile acestor biserici. D. ministru a promis ajutoare materiale importante bisericilor.

* * *

Regala Greciei cu regina Elisabeta și-au părăsit țara și s-au stabilit la București unde așteaptă rezultatul votului ce-l va da parlamentul Greciei. Partidul regalist e în majoritate, republicanii însă fac eforturi uriașe pentru republică. În săptămâna trecută au sosit la București două vagoane de bagaje și trei automobile aparținătoare familiei regale grecești. Regina mamă a Greciei însoțită de principesele Irena și Ecaterina, principelul moștenitor al României, principesa Elena, prințul Christofor și Andrei consulul României și reprezentanții coloniei grecești și românesti din Neapole au călătorit la Neapole unde s'a servit un parastas în biserica ortodoxă cu prilejul aniversării morții regelui Constantin.

CĂRȚI

La consistoriul nostru sunt depozitate spre desfacere următoarele cărți :

1. Papism și ortodoxism în Ardeal de Dr. G. Ciuhaudu — — 12.— Lei
2. Românii ortodocși și Românii uniți de Dr. G. Ciuhaudu — 10.— Lei
3. Ortodoxia și creștinismul apusean de P. L. Nicodim — — — 8.— Lei
4. Schisma Românească sau Unirea cu Roma — — — — — 2,50 Lei
5. Analele Asociației „A. Saguna” II. și III. à 20 lei, pentru membri — — — — — 16.— Lei
6. Învățămintele cu icoane (12 cărți postale cu icoane din Sf. Scriptură) — — — — — 10.— Lei
7. Viața unei mame credincioase de Dr. I. Lupas — — — 5.— Lei
8. Spice din istoria bisericii de Dr. I. Lupas — — — — — 5.— Lei
9. O pagină din lupta noastră pentru existență de P. S. N. Ivan — — — — — 5.— Lei
10. Memoriile Arhiepiscopului și Mitropolitului Andrei Saguna 25.— Lei
11. „Pentru neam și lege”, predici împotriva sectarilor de Dr. G. Comșa — — — — — 35.— Lei
12. „Istoria Românilor” de Dr. Ion Lupas — — — — — 50.— Lei
13. „Problema educației sexelor” — 8.— Lei
14. „Femeia” de Dr. C. Stanca — — — 20.— Lei

No. 702—1923 prot.

1—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. III Murăș-Sâniacob, protopresbiteratul Murăș-Ludos, se publică, concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt : a) Salar legal del. Stat, b) porțiune canonică 11 jugăre, c) zile de lucru și ferdelă de cucuruz dela fiecare familie, d) stola.

Se observă că din zilele de lucru și din ferdelile de cucuruz 1/3 parte formează competența cantorului.

Concurenții vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul fixat, iar pe lângă prealabila încunostințare au voie a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare la biserică spre a face cunostință cu poporul.

Murăș-Ludos, 30 Decembrie 1923.

Oficiul protopopesc ortodox român al Murăș-Ludosului în înțelegere cu comitetul parohial.

ROMUL POPA
protopop

No. 14—1924 prot.

1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III. Sânbenedic, protopresbiteratul Murăș-Ludos, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. întregirea dela stat.
2. Casă parohială și supraedificate economice în stare bună.
3. Sesiune parohială 20 jugăre.
4. Ferdelă de cucuruz și zi de lucru dela fiecare familie, cu observarea că 1/3 parte din acestea formează competența cantorului.
5. Venitele stolare.

Concurenții vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul fixat, iar pentru a se face cunoscutei poporului se vor prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare la biserică spre a cânta, ori a celebra și predica, observând dispozițiile art. 33 din Regulamentul pentru parohii.

Murăș-Ludos, la 16 Ianuarie 1924.

Oficiul protopresbiteral ortodox rom. al tractului Murăș-Ludos în înțelegere cu comitetul parohial concernent.

ROMUL POPA
protopop

STEFAN FEHÉR

CLUJ — Str. Memorandului Nr. 21.

Pregătește

pălării pentru preoți după măsură și model

Repară pălării vechi după mustră originală,
precum și altfel de pălării
cu preturi ieftine.